

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет

Факультет Біолого-технологічний
Кафедра іноземних мов

Факультет Інженерно-технологічний
Кафедра охорони праці та фізики

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

**Комунікації в міжнародному середовищі
та педагогіка вищої школи
(обов'язковий)**

Реалізується в межах освітньої програми «**Системи точного землеробства**»

за спеціальністю **208 «Агроінженерія»**

на другому (магістерському) рівні вищої освіти

Розробники:

Тетяна ФОМЕНКО, к.п.н., доцентка,
доцентка кафедри іноземних мов

Тетяна ХВОРОСТ, к.е.н., доцентка,
доцентка кафедри охорони праці та фізики

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри іноземних мов	протокол № 15 від 14 червня 2024 р.	
	Завідувачка кафедри	 Тетяна КЛОЧКОВА

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри охорони праці та фізики	протокол № 9 від 14 червня 2024 р.	
	Завідувачка кафедри	 Світлана ХУРСЕНКО

Погоджено:

Гарант освітньої програми

Владислав ЗУБКО

Декан фак-ту, де реалізується ОП

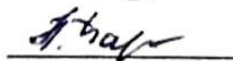
Владислав ЗУБКО

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

Тетяна КЛОЧКОВА

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(Тетяна Клочкова)

Зареєстровано в електронній базі: 17.06. 2024 р.

© СНАУ, 2024 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Комунікації у міжнародному середовищі та педагогіка вищої школи					
2.	Факультет/кафедра	Біолого-технологічний факультет, кафедра іноземних мов Інженерно-технологічний факультет, кафедра охорони праці та фізики					
3.	Статус ОК	Обов'язковий					
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Системи точного землеробства / 208 Агроінженерія					
5.	ОК може бути запропонований для	-					
6.	Рівень НРК	7 рівень					
7.	Семестр та тривалість вивчення	3-й семестр					
8.	Кількість кредитів ECTS	5 кредитів (150 годин) – денна форма					
9.	Заняття	Контактна робота Денна / заочна форма				Самостійна робота Денна / заочна форма	
		Лекційні		Практичні			
		денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
		20		40		90	
10.	Мова навчання	Англійська та українська					
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Тетяна ФОМЕНКО, к.п.н., доцентка, доцентка кафедри іноземних мов, каб. 312 г Тетяна ХВОРОСТ, к.е.н., доцентка, доцентка кафедри охорони праці та фізики, каб. 307 м					
11.1	Контактна інформація	taniafomenko75@gmail.com khvorost.t83@gmail.com					
12.	Загальний опис освітнього компонента	ОК 3 «Комунікації у міжнародному середовищі та педагогіка вищої школи» є обов'язковим компонентом освітньої програми зі спеціальності 208 Агроінженерія. Передбачає професійно-орієнтований характер і розглядається як складовий елемент освіти. Він є невід'ємною частиною формування фахівця міжнародного рівня, який повинен уміти спілкуватися й дискутувати англійською мовою у ділових колах, здобувати нову інформацію з англійськомовних джерел. Предметом ОК виступають закономірності і шляхи проектування змісту освіти, процесу навчання і підготовки особи майбутніх фахівців з інженерних спеціальностей.					
13.	Мета освітнього компонента	Формування необхідної комунікативної компетентності у сферах професійного та ділового спілкування в усній і письмовій формах, навичок практичного володіння іноземною мовою у різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами; оволодіння новітньою інформацією через іноземні джерела. Підготовка магістрантів до майбутньої педагогічної діяльності у закладах вищої освіти та формування у них інтегральних, педагогічних, професійно-дидактичних компетенцій та компетентності контролю.					

14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<p>Наявність ступеня вищої освіти – бакалавр, має зв'язок з освітніми компонентами програми ОК 1, ОК 2.</p> <p>Для вивчення дисципліни студенту бажано мати навички використання текстового редактора на комп'ютері, навички роботи з електронними базами даних наукових інститутів та бібліотек.</p> <p>Дисципліна вивчається після опанування дисциплін психологічної спрямованості у програмі бакалаврської підготовки. Вивчення дисципліни дозволить ефективніше опановувати дисципліни циклів загальної та професійної підготовки.</p>
15.	Політика академічної доброчесності	<p>Учасники освітнього процесу під час навчання мають керуватися сукупністю етичних принципів та визначених законом правил з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу. Порушеннями академічної доброчесності згідно ст.42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважається: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман. Санкції у разі порушень: скасування отриманих результатів (оцінок, балів), не допуск до складання заліку чи іспиту, повторне вивчення дисципліни, додаткове виконання практичних та індивідуальних завдань.</p>
16.	Посилання на Moodle	<p>https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5168</p>

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК				Як оцінюється РНД
	ПРН ₁	ПРН ₄	ПРН ₂₅	ПРН ₂₆	
ДРН 1: розуміти автентичні тексти професійного спрямування, тексти Інтернет-ресурсів з метою отримання основної інформації	+		+	+	Виконання індивідуальних завдань
ДРН 2: Письмо та граматика: написати діловий лист, заповнити анкету, написати резюме, скласти рекламне оголошення, вживати граматичні конструкції у процесі писемного спілкування.	+		+	+	Тест на множинний вибір
ДРН 3: Говоріння та використання мови вести ділову розмову, залишити повідомлення, обговорити умови підписання контракту, добирати синоніми, фразові дієслова відповідно до контексту; ідентифікувати та вибирати правильні формулювання для вживання в мові лексичних одиниць та граматичних конструкцій у процесі усного спілкування.	+		+	+	Усне оцінювання на заняттях
ДРН 4: Забезпечувати умови ефективного навчального процесу під час проведення занять.	+	+			Виконання практичної роботи
ДРН 5: Реалізовувати технології творчої педагогічної діяльності.	+	+			Усне опитування, Тест множинного вибору
ДРН 6: Розробляти засоби діагностики результатів навчання; оцінювати навчальні та творчі досягнення студентів, використовувати результати для корекції та оптимізації процесу навчання.		+			Виконання індивідуальних завдань
ДРН 7: Володіти прийомами та способами вирішення конфліктних ситуацій у педагогічній взаємодії.		+			Усне опитування, Тест множинного вибору

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті у межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу						Рекомен дована літ-ра
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання			
	Лк	П.з	Сам. роб.	Лк	П.з	Сам. роб.	
<p>Тема 1. Міжкультурне та міжнародне ділове спілкування. Intercultural and international business communication. <i>Читання:</i> International communication and the global marketplace. <i>Говоріння:</i> Effective business communication. Why is it important to communicate well? Improving verbal communication. <i>Граматика:</i> types of questions.</p>		2	5				1, 3, 6, 8
<p>Тема 2. Способи роботи. Люди та компанії. Ways of working. People and companies. <i>Читання:</i> People and companies. <i>Говоріння:</i> Talking about skills, experience and qualifications. <i>Граматика:</i> Modal verbs.</p>		2	6				1, 2, 5, 9
<p>Тема 3. Працевлаштування. Резюме. Applying for a job. Resume. <i>Читання:</i> Job advertisements. Model CVs: chronological and skilled -based; the education section of your CV. <i>Аудіювання:</i> listening and note -taking, identifying speaker's opinion. <i>Говоріння:</i> demonstrating your interests; detailing your education and qualifications; <i>Письмо:</i> writing CV</p>		2	5				1, 2, 5, 9
<p>Тема 4. Успішне інтерв'ю. Successful interviews. <i>Читання:</i> Some tips to succeed in an interview <i>Аудіювання:</i> different interviews about jobs <i>Говоріння:</i> talking about yourself, skills, and experience</p>		2	6				1, 2, 5, 8, 9
<p>Тема 5. Знайомство з новими колегами. Представлення себе. Meeting new colleagues. <i>Говоріння:</i> Asking questions. Exchanging contact details. Introducing yourself to co-workers. <i>Граматика:</i> Special questions.</p>		2	5				1, 2, 5, 9

<p>Тема 6. Повсякденна робоча діяльність. Командна робота. Everyday work activities. Teamwork. Читання: Are you happy with your work-life balance? Говоріння: Talking about workplace routines.</p>	2	6				2, 5, 9
<p>Тема 7. Ділова телефонна розмова. Telephoning: getting through, messages, arrangements. Читання: Five steps to effective calls Говоріння: asking to speak to someone; giving and taking messages; making arrangements. Граматика: Direct and Reported (Indirect) Speech. Sequence of Tenses.</p>	2	5				1, 2, 5, 9
<p>Тема 8. Цифровий етикет. Вимоги до написання ділових листів. Digital etiquette. Email etiquette. Читання: Netiquette in business correspondence. Письмо: writing emails. Граматика: Infinitive.</p>	2	6				1, 2, 4, 5, 7
<p>Тема 9. Ділові зустрічі. Business meetings. Читання: Organizing an effective agenda Говоріння: agreeing, disagreeing, making your point of view. Граматика: Conditional Sentences.</p>	2	5				1, 2, 5, 8, 9
<p>Тема 10. Ведення ділових переговорів. Negotiations. Читання: Negotiating styles Говоріння: What qualities make a good negotiator? Граматика: Gerund.</p>	2	6				1, 2, 5, 8, 9
<p>Тема 11. Класифікація видів навчальних занять. Організаційні форми навчального процесу і види навчальних занять. Лекції, практичні та семінарські заняття, лабораторні роботи, індивідуальні навчальні заняття, консультації, індивідуальні завдання, самостійна робота студентів. Роль та місце лекції у вищому навчальному закладі. Переваги та недоліки лекційного метода навчання. Головні дидактичні завдання лекції. Типи лекцій, їх призначення та особливості. Основні дидактичні вимоги до лекції. Зміст та структура лекції. Управління пізнавальною діяльністю студентів.</p>	2	2	3			11, 12, 16, 17

<p>Тема 12. Методи навчання. Методи активізації пізнавальної діяльності. Стимули активізації пізнавальної діяльності студентів. Методика читання лекції. Лекторські дані. Призначення, зміст і методика проведення практичних занять з інженерних навчальних дисциплін. Види семінарських занять, їх цілі та завдання, методика проведення. Дидактика лабораторних занять та комп'ютерного практикуму Вимоги до методичного забезпечення лабораторних занять та комп'ютерного практикуму.</p>	2	2	3				4, 11, 12, 16
<p>Тема 13. Особливості педагогічної комунікації. Гуманізація освіти, як основа педагогічної комунікації. Функції педагогічної комунікації. Зміст та структура педагогічного спілкування у вищій школі. Стилі педагогічного спілкування. Культура і техніка мовлення педагога. Емоційно-творчий аспект педагогічного спілкування.</p>	2	2	3				4, 11, 12, 17
<p>Тема 14. Особливості виховання майбутніх інженерів. Сутність вимог до соціально-особистісних компетентностей сучасного інженера. Сутність основних принципів і методів формування соціально-особистісних компетентностей студентів. Психологічні особливості розуміння викладачем особистості студента. Педагогічний такт. Методи розв'язання педагогічних конфліктів.</p>	2	2	4				4, 13, 15, 16
<p>Тема 15. Методичне забезпечення навчального процесу. Склад навчально-методичної документації з спеціальності. Призначення та структура навчальних і робочих навчальних планів. Склад навчально-методичної документації з навчальної дисципліни. Вимоги до структури і змісту програми навчальної дисципліни та робочої програми кредитного модуля.</p>	2	2	3				4, 13, 14
<p>Тема 16. Система забезпечення якості вищої освіти. Призначення та склад системи забезпечення якості освіти. Система стандартів вищої освіти. Європейська рамка кваліфікацій EUR-ACE (євроінженера). Структура і зміст стандарту вищої освіти та освітньої програми.</p>	2	2	4				11, 12, 14, 17

<p>Тема 17. Система контролю та оцінювання якості навчання.</p> <p>Основні характеристики системи контролю якості навчання. Цілі та завдання контролю якості навчання. Основні фактори, що впливають на якість навчання. Об'єкт і предмет контролю. Вимоги до системи контролю. Валідність, надійність, достовірність та ефективність контролю. Види та рівні контролю, їх завдання, цілі та функції. Форми контролю.</p>	2	2	3				10, 12, 14, 16
<p>Тема 18. Проблеми педагогічної діагностики.</p> <p>Проблеми педагогічної діагностики. Методи педагогічної кваліметрії, типи кваліметричних шкал. Проблема вибору інтервалів шкали. Порівняльний аналіз систем оцінювання, особливості ECTS-системи. Вимоги до контрольних завдань. Використання таксономії Б. Блюма при розробленні контрольних завдань. Складність та трудомісткість завдання. Тривалість контролю. Сутність тестового контролю. Критерії та методи обробки результатів контролю.</p>	2	2	4				10, 12, 14, 17
<p>Тема 19. Нові технології навчання.</p> <p>Загальна характеристика педагогічних технологій. Кредитно-модульна організація навчального процесу. Модульно-рейтингові системи оцінки якості навчання. Ігрові методи навчання. Основні ознаки ігрових методів. Особливості організації ділових ігор, розігрування ролей, мозкового штурму, ігрового проектування. Основні принципи побудови ділової гри. Основні принципи дистанційних технологій навчання. Дидактичні вимоги до електронних посібників.</p>	2	2	3				11, 12, 14, 17
<p>Тема 20. Педагогічна культура викладача вищої школи.</p> <p>Основи формування педагогічної культури. Складові педагогічної культури. Сутність педагогічного професіоналізму.</p>	2	2	4				5, 4, 11, 12, 14, 16
Разом за семестр - 150	20	40	90				

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання	Кількість годин	Методи навчання	Кількість годин
ДРН 1	Дискусії, розповіді, пояснення, бесіди; відповіді на запитання, діалоги, робота в парах, усний переклад	8	Підготовка усних повідомлень, реферування, переклад, виконання вправ	15
ДРН 2	Читання текстів та відповіді на запитання до них, обговорення, тренувальні вправи (множинний вибір, виправлення помилок, заповнення пропусків, доповнення речень)	8	Робота з книгою, читання текстів, пошук інформації, складання словника, переказ, виписування, складання плану, реферування, написання коротких повідомлень	17
ДРН 3	Відпрацювання лексики та граматичних структур, використання навчальних тестів.	8	Письмовий переклад, виконання тренувальних лексичних та граматичних вправ.	17
ДРН 4	Розповідь, пояснення, демонстрація, ілюстрування	9	Робота з конспектом лекцій, робота з книгою	15
ДРН 5	Діалоги, робота в групах, відповіді на запитання	9	Узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу	14
ДРН 6	Пояснення, ілюстрування, дискусія, розповідь, робота в групах	9	Виконання індивідуального завдання	17
ДРН 7	Діалоги, робота в групах, відповіді на запитання пояснення, ілюстрування, дискусія, розповідь	9	Робота з конспектом лекцій, узагальнення, систематизація, поглиблення матеріалу	15

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74	задовільно	
60-68		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5.1 Сумативне оцінювання:

5.1.1 Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Виконання практичних робіт /Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	55 / 55%	2, 4, 6 тижні
2.	Написання реферату (есе)	15 / 15%	8-10 тиждень
3.	Усне опитування	15 / 15%	9 тиждень
4.	Семестрова контрольна робота	15 / 15%	10 тиждень

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Письмовий тест	<12 балів <60%	12-15 балів 60-74%	16-18 балів 75-89%	19-20 балів 90-100%
	правильних відповідей	правильних відповідей	правильних відповідей	правильних відповідей
Усне опитування	<8 балів	9-10 балів	11-13 балів	14-15 балів
	Недостатній обсяг знань, необхідних для здійснення процесу спілкування. Слабке володіння мовними засобами. Виклад відповіді на питання з грубими помилками.	Наявність основних умінь мовного спілкування іноземною мовою. Повне відтворення за зразком. Мова спрощена. Використання мовних кліше з численними помилками, що ускладнюють розуміння змісту.	Мова лексично і граматично різноманітна. Висловлювання логічні, аргументовані і побудовані на основі відомих алгоритмів. Допускаються помилки на вивчений програмний матеріал (6-7 помилок)	Зміст висловлювання відповідає ситуації спілкування, відрізняється послідовністю, повнотою, аргументованістю, вираженням власної точки зору. Мова лексично і граматично різноманітна, допускаються 1-3 помилки.
Виконання практичних робіт /Тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	<19 балів	20-25 балів	26-31 балів	32-35 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Реферат (есе)	<8 балів	9-10 балів	11-13 балів	14-15 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Семестрова контрольна робота	<8 балів	9-10 балів	11-13 балів	14-15 балів
	правильних відповідей	правильних відповідей	правильних відповідей	правильних відповідей

5.1. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1.	Лексичний тест зі зворотним зв'язком від викладача	щомісяця
2.	Граматичний тест зі зворотним зв'язком від викладача	щомісяця
3.	Усні презентація (дискусії, обговорення)	щотижня
4.	Самооцінювання та взаємооцінювання.	наприкінці тематичного блоку
5.	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
6.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час занять	протягом занять
7.	Письмовий зворотний зв'язок на отримані реферат (есе)	Протягом 2 тижнів після складання
8.	Письмове опитування / тестування за опрацьованими темами (тест множинного вибору)	4,6, 8 тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники:

1. Байдак, Л.І., Тамаркіна, О.Л., Чирва, А. С. Навч. посіб. з англійської мови “Business for the 21st century” для студентів магістратури усіх спеціальностей. Суми: СНАУ, 2022. 164 с.
2. Калюжна, А.Б., Радченко, О.І. Business English: навчально-методичний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 172 с.
3. Martin, J.N., Nakayama, T.K. Intercultural Communication in Contexts (8th ed.). New York: Mc Graw Hill, 2022.
4. Головенкін, В.П. Педагогіка вищої школи (електронне видання): Підручник. Київ: НТУУ «КПІ ім. І.Сікорського», 2019.
5. Zhernovnykova O. A., Kalashnikova L. M., Zolotukhina S. T., Grineva V. M., Prokopenko A. I., Shcheblykina T.A. Higher School Pedagogy in Tables and Schemes: a Manual / edit. L. D. Zelens'ka. Kharkiv, 2019. 258 p.

6. Фоменко, Т.М. Digital etiquette: principles of speaking and behaviour. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. Суми: СНАУ, 2023 р. 35 с.
7. Fomenko, T., Bilotserkovets, M., Sbruieva, A., Kovalenko, A., & Bagatska, O. (2021). Social media projects for boosting intercultural communication by means of learning English. *Amazonia Investiga*, 10(48), 89-96. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.48.12.10>
8. Bilotserkovets, M., Fomenko, T., Klochkova, T., Shcherbyna, Y., & Korniienko, L. (2022). Forming ESP oral communication skills of students by means of Zoom. *Amazonia Investiga*, 11(56), 73-81. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.56.08.8>
9. Murphy, R. English grammar in use. (5th ed.). Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 380 p.
10. Kumar, K. (Ed.). (2022). Engineering Pedagogy Towards Outcome-Based Education (1st ed.). CRC Press. <https://doi.org/10.1201/9781003083160>.
11. Кочубей А.В. Якубовська С.С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2018. 292 с.
12. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
13. Кочубей А.В. Гуманітарна компетентність фахівця інженерної галузі: навч.-метод. посіб. Рівне: НУВГП, 2018. 38 с.
14. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 256 с.
15. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи: навч. посіб. Житомир: Держ. ун-т «Житомирська політехніка», 2022. 150 с.
16. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін.; За ред. З.Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2017. 495 с.
17. Савчин М.В. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2017. 424 с.

6.3. Програмне забезпечення

<https://cdn.snau.ua/moodle/course/view.php?id=5168>